

SUND HEST

Checkliste og kontrolvejledning
– egenkontrol ved start

Dansk
Hestevæddeløb

FORORD

"Sund Hest" er sportens eget hestevelværdhedsprogram, som har til formål at øge viden om hesten og som guide til, hvornår hesten er i stand til at træne og deltage i løb.

"Sund Hest" går ud på, at du som ansvarlig træner selv kontrollerer hesten efter en række kontrolpunkter.

Gennem egenkontrol forbedres hestens velfærd og samtidig forebygges skader og ulykker.

INDHOLDSFORTEGNELSE

Kontrolpunkter med vejledning

1. Almentilstand
2. Temperatur
3. Huld
4. Muskler
5. Hud
6. Luftveje og lymfekirtler
7. Mundhule
8. Øjne
9. Led og slimsække
10. Sener og gaffelbånd
11. Hove
12. Bevægelse

KONTROLPUNKT 1: ALMENTILSTAND

Observation

- Er hesten glad og frisk og har den normale slimhinder?
- Udviser den afvigende adfærd? Aggression kan f.eks. forbindes med smerte hos hesten.
- Har den normal appetit, gødning og urinering? Viser hesten tegn på dehydrering?

Ej løbsmæssig stand hvis:

- Hesten er slap og sløv.
- Hesten er unormalt stresset.
- Hesten har misfarvede slimhinder.
- Hesten lider af svær diarré eller nedsat appetit.

Foto: Svensk Travsport

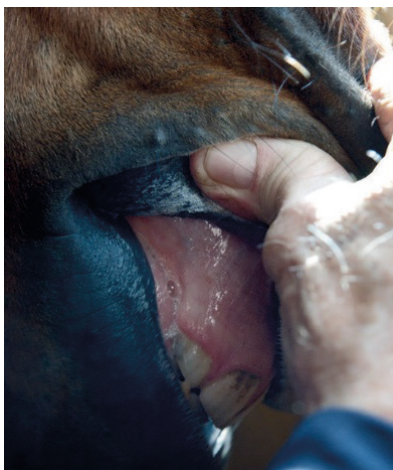

Foto: Svensk Travsport

Hvis hesten er dehydreret, mister huden sin elasticitet. Klem en fold i huden og slip. Hvis det tager længere tid end et par sekunder for huden at glatte ud, er det et tegn på, at hesten er dehydreret. Hestens slimhinder skal være lyserøde, løft hestens læbe for at tjekke farven på mundslimhinden.

KONTROLPUNKT 2: TEMPERATUR

Observation

- Kontrollerer hestens temperatur. Normal temperatur i hvile er mellem 37,2-38,2 grader. Ved jævnlig temperaturmåling lærer man den enkelte hests normale temperatur at kende og kan derved opdage afvigelser.

Ej løbsmæssig stand hvis:

- Hesten har feber eller for lav temperatur.

Foto: Svensk Travsport

Foto: Svensk Travsport

Ved jævnligt at kontrollere temperaturen lærer du hestens normale temperatur og kan hurtigt opdage afvigelser. Normal kropstemperatur er mellem 37,2-38,2 grader.

KONTROLPUNKT 3: KØNSORGANER

Observation

- Kontrollerer hestens udvendige kønsorganer, findes der unormale hævelser eller udflåd.

Ej løbsmæssig stand hvis:

- Hingsten har en smertefuld og hævet testikel.
- Hoppen har unormal kraftig brunst.

KONTROLPUNKT 4: HULD

Observation

- Er hesten i normal huld for en løbshest? Mærk hvordan hestens fedtlag er for at vurdere hestens huld. Kontroller primært de hvide markerede områder (se billedet nedenfor).
- **Kontroller** også, hvor synlige eller markerede hestens manke, ribben, ryghvirvler, halerod og hofteknogler er.

Ej løbsmæssig stand hvis:

- Hesten lider af kraftig under- eller overvægt, som kan påvirke hesten ved hårde anstrengelser.

Foto: Claes Kärrstrand, Hingstfotografen

Foto: Svensk Travsport

Kontrollere hestens fedtlag på de hvidmærkede områder. Hesten til højre er tynd med synlige ribben og rygsøjle.

KONTROLPUNKT 5: MUSKLER

Observation

- Er hesten muskuløs nok til opgaven? Hesten har muskler fra forknæ og haser og videre opad.
- Kontroller hestens muskelmasse ved først og fremmest at se og mærke musklerne ved hals, bringe, overarm, skulder, lænd, kryds, lår og bagknæ.
- Kan muskler skelnes? Hestens muskler er synlige, med tydelige linjer i sammenligning med fedt, der ikke har tydelige afgrænsninger.
- Er musklerne glatte og symmetriske på begge sider af hesten?
- Det er ikke let at bedømme, hvor muskuløs en hest er. Det er vigtigt at lære din hest og dens muskler at kende gennem regelmæssig gennemgang, for at kunne opdage eventuelle afvigelser og forandringer.

Ej løbsmæssig stand hvis:

- Hesten har moderat til stærkt underudviklet muskulatur.

Foto: Bringman Illustration & Design

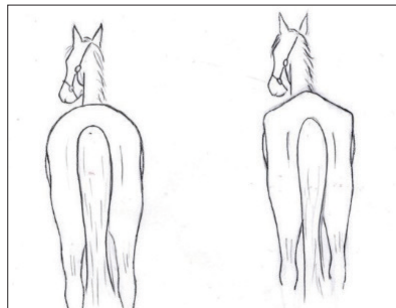

Foto: Katarina Olofsson

Hesten har muskler fra forknæene og haserne opad. På den sort-hvide skitse ses en muskuløs hest til venstre og hest med stærkt underudviklet muskulatur til højre.

KONTROLPUNKT 6: HUD

Observation

- Er huden fri for sår og hævelser i de områder, der kommer i kontakt med udstyr?
- Er huden fri for sår og hævelser, der kan revne eller forværres når den bevæger sig i løbshastighed?

Ej løbsmæssig stand hvis:

- Hesten har sårskader eller hævelser, der kan forværres af udstyr eller bevægelse i løbshastighed.
- Hesten har et åbent sår, sår der revner ved bevægelse eller berøring, hævelse, trykskader eller lignende.
- Hesten har ringorm eller anden smitsom hudlidelse.

Foto: Svensk Travsport

Foto: Jenny Ennerdal

Husk også at kontrollere kodebøjningens tynde hud, så den er fri for revner og sår. Hest med bakterieinfektionen Dermatofilose, til højre.

KONTROLPUNKT 7: LUFTVEJE OG LYMFEEKIRTLER

Observation

- Har hesten hoste, næseflåd eller hævede lymfekirtler? Lyt om hesten hoster og kontroller næseborene for næseflåd. Mærk lymfekirtlerne mellem ganacheerne, er de større eller hårdere end normalt?
- Har hesten normal vejtrækning? Observer hestens vejtrækning. Normal respirationsfrekvens i hvile er 8-16 vejtrækninger/ minut. Besværet vejtrækning kan være tegn på smerte eller sygdom.

Ej løbsmæssig stand hvis:

- Hesten har hoste, unormalt næseflåd, unormalt hævede lymfekirtler, forstærkede vejtrækningslyde eller besværet vejtrækning.

Foto: Svensk Travsport

Foto: Svensk Travsport

Kontroller næseborene findes der unormalt næseflåd? Mærk om din hests lymfeknuder er større eller hårdere end normalt.

KONTROLPUNKT 8: MUNDHULE

Observation

- Åbn hestens mund og kontroller gummer, tænder, tunge, gane, inderside af kinder og mundvige
- Er der sår eller tryksår?
- Ømmer hesten sig ved berøring eller ved tryk på gummerne?

Ej løbsmæssig stand hvis:

- Hesten har sår eller trykskader som kan forværres af udrustning.
- Hesten har andre symptomer, der viser at den har ondt.

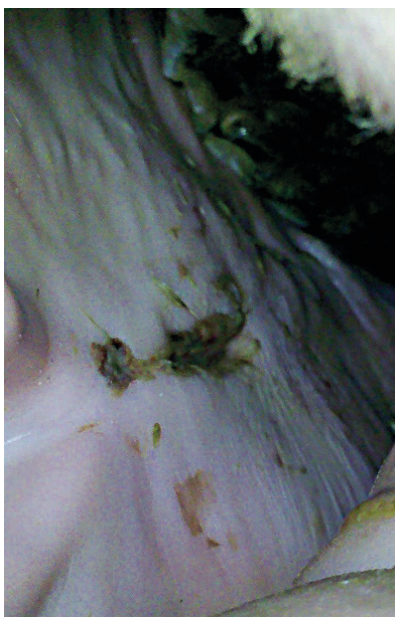

Foto: Jenny Ennerdal

Foto: Jenny Ennerdal

To heste med sårskader på indersiden af kinden. Vær opmærksom på både synlige og mærkbare ændringer i hestens mund.

KONTROLPUNKT 9: ØJNE

Observation

- Er øjne og øjenlåg normale eller er de beskadigede?
- Er øjnene hævede eller findes der tåreflåd?

Ej løbsmæssig stand hvis

- Hesten viser smerte eller ubehag, f.eks. ved at klemme øjet sammen.
- Hesten har hævelse, tåreflåd, eller en skade, der forringer hestens syn eller forårsager smerte.
-

KONTROLPUNKT 10: LED OG SLIMSÆKKE

Observation

- Mærk på hesten for at kontrollere led og slimsække.
- Er der varme eller hævelse?
- Ømmer hesten sig ved berøring eller tryk?

Ej løbsmæssig stand hvis:

- Hesten har et led eller en slimsæk som er unormalt hævet, varmt eller ømt.

Foto: Kanal 75

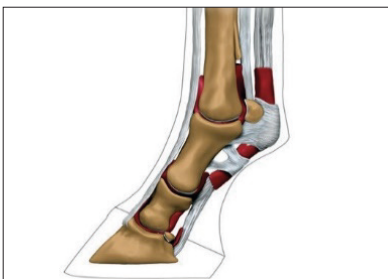

Foto: Bringman Illustration & Design

Mærk hestens ben for hævelse, varme eller ømhed. Billedet til højre viser, sener og ledbånd (hvide), samt slimsække, ledkapsler og seneskeder (røde).

KONTROLPUNKT 11: SENER OG GAFFELBÅND

Observation

- Mærk hestens ben for at kontrollere sener og gaffelbånd.
- Er der varme eller hævelse?
- Ømmer hesten sig ved berøring eller tryk?

Ej løbsmæssig stand hvis:

- Hesten har akutte og ømme hævelser på sener eller gaffelbånd.

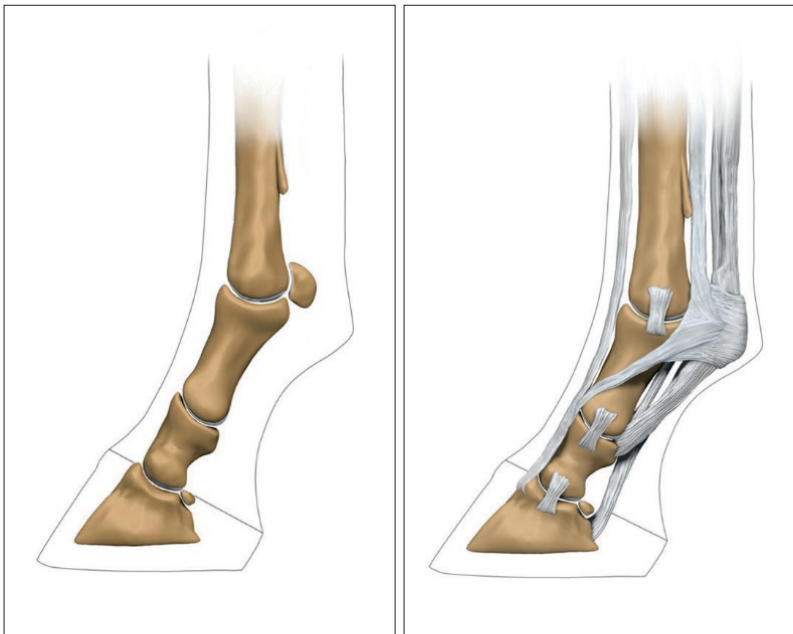

Foto: Bringman Illustration & Design

Foto: Bringman Illustration & Design

Billedet til venstre viser knogler og led. Billedet til højre viser også sener og ledbånd.

KONTROLPUNKT 12: HOVE

Observation

- Er hovene normalt formede? Har de skader?
- Hvis hesten skal starte uden sko, er der så horn nok?
- Hvis hesten skal starte med sko, er beslaget korrekt placeret og ligger det fast?

Ej løbsmæssig stand hvis:

- Hesten har moderat til stærkt afvigende hovform, hvilket bidrager til øget risiko for skader.
- Hesten har for lidt hovvæg og sålhorn til at starte uden sko.
- Hesten har skader på hornkapslen, såsom åbne eller blødende hornkløfter, såleblødninger eller balle- og kronrandsskader.

Foto: Svensk Travsport

Foto: Svensk Travsport

Hovene skal være normalformede og sko skal være korrekt placeret og fastgjort. Kontroller at hovene har tilstrækkelig horn, hvis hesten skal starte uden sko.

KONTROLPUNKT 13: BEVÆGELSER

Observation

- Skridt og trav hesten for hånd eller vogn.

Ej løbsmæssig stand hvis:

- Hesten er halt.

Foto: Kanal 75

Foto: Kanal 75

Foto: Svensk Travsport

Skridt og trav hesten for hånd eller vogn for at opdage halthed.

